

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1.50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsake pettivrste 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Kristus je vstal.

Kristus je vstal! In ko je solnce vzhajalo, prišle so žene h grobu. In ko so se ozrle tje, videle so kamen odvaljen od groba in ko so v grob prišle, ni so našle trupla Gospoda Jezusa.

Kristusa iščemo in ni ga. Ljudje bi se morali ljubiti med seboj, a se morijo. Države bi morale druga drugo podpirati, a se vojskujejo. Cel svet je narobe. Vse dviga orožje proti orožju, drug drugega sovraži in mu streže po življenju. Smrt ima strašno žetev. Matere in očete jokajo za svojimi sinovi, žene za svojimi možmi, otroci za svojimi očeti. Kri in solze tečejo v potokih. Kje je Kristus in njegovi nauki?

Na bojiščih smrt, na domovih trpljenje. In trpljenje doma ostalih skušajo premnogi izrabiti v svojo korist in nasititi svojo lastno sebičnost. Goljufija in oderuštvo sta pognala velikanske evete. Pravičnost in ljubezen do bližnjega sta preganjani in osovraženi. Žene bledijo od gladi, dečica hira od pomanjkanja, starčki in starke padajo oslabele na tla. Bede je strašno veliko med nami, a usmiljenja boro malo. In kakor hijene, kadar vidijo mrtva trupla na bojnih poljanah, prihajajo med to bedo oderuške prikazni, da se izpijejo zadnjo kapljico krvi iz stark, žen in otrok. Kje je Kristus in njegovi nauki?

Kristus je vstal! Ta klic bo odmeval te dni zopet slovesno po naših cerkvah. Smrt in življenje sta se borila v prečudni borbi. In ko je Kristus na gori Kalvariji z nagnjeno glavo izdihnil svojo dušo, je smrt bila prepričana, da je zmagala. Toda njeno zmago slavje je bilo kratko. Gospod življenja jo je premagal, strl njene okove in vstal iz lastne moči.

Kristusa iščemo in ga ni. Njegovih naukov iščemo in jih ni. Tudi učenci Gospodovi so žalovali, ko je Kristus ležal v grobu. Toda njihova žalost se je spremenila v veselje. Tudi naša žalost se bo spremenila v veselje. Kristus bo prišel zopet med nas in z njim njegovi nauki. Naš cesar in cesarica in njih državniki se resno in neprestano trudijo za mir. Sv. Oče v Rimu kliče dan za dnevom vsem naro-

dom, naj pustijo krvoprelivanje in naj se zopet zavedajo, da so vsi bratje enega Očeta. Sodišča so na delu, da zatirajo izkoriščevalce in izsesavalce, ki hočejo sedanje razmere porabiti za svojo lakomnost.

Zato pa, dobro in vrlo ljudstvo, ne obupaj! Dolgo ne bo več trajalo. Naš ljudomil cesar vidi tvoje trpljenje in se trudi, da ti ga okrajša. Vzdržimo, dokler se mu ne posreči njegovo prizadevanje. Kristus je vstal in bo prišel med nas. Njegovi nauki bodo zopet zavladali med nami. Mir bo prišel in z njim ljubezen, usmiljenje in pravica.

Od mrtvih vstali Kristus! Ouj naša vzdihovanja in usliši naše prošnje! Vrne se zopet k nam in zavladaj med nami!

Mir z Rusijo.

Zavezniki Rusije se bojijo, da bi morje, ki se danj odločujejo usodo Rusije, sklenili z osrednjimi državami mir. Za to razširjajo po Rusiji vest, da smo mi in Nemčija proti sedanjemu ruski vladi ter da tultamo, kako bi zopet odstavljenega carja spravili na prestol in do njegovih pravic. Seveda je ta vest spodobna, proti nam nahujskati rusko ljudstvo, ki se boji, da bi zopet prišlo pod sirožnijski jarem carjev in njegovega uradništva. Zaragadelj je bilo potrebno, da zastopniki naših držav vstanejo, zavrnejo hudobno vest ter povedo ruskemu ljudstvu, da mu privoščimo ustavno svobodo in da si želimo z njim mir. In tako se je tudi zgodilo.

Naš zunanji minister grof Cernin je dal te dni razglasiti: Če bo izprememba na Ruskem tamošnjemu trpinčenemu prebivalstvu prinesla spoznanje, da je nadaljevanje vojske zločin in da lahko vsak dan — Rusi in četverosporazum — sklenejo časten mir z osrednjimi državami, potem bo ta grozna morija ljudi kmalu končana. Nas ni mogoče uničiti, pa tudi mi ne bomo nikogar uničiti. Naše fronte stoje bolj trdno kakor le kdaj, naš gospodarski položaj je zagotovljen. Mi se moremo in se bomo prebili. Požrtvovalnost brez primere in sila, s katero narodi monar-

hije prenašajo pomanjkanje, jima jamčita za končni uspeh. Največja zasluga ne gre „višjim tisočcem“, ampak srednjemu stanu in v prvi vrsti širokim, od usode razdeljenim množicam. Klobuk doli pred milijoni, ki v strelskih jarkih in doma prenašajo delo in vsakdanje pomanjkanje brez mrmranja. Klobuk doli pred njihovo veličino in silo. Pri de dan, ko bodo narodi monarhije dobili plačilo za svoje junaštvo.

Naš predlog, da naj se skliče mirovna konferenca vseh vojskujočih držav, se vedno vzdržujemo. To je edina pot, da pridemo do splošnega konca. Za tiste, ki hočejo vojno nadaljevati, se ne izpremeni prav nič, če se snide konferenca. Bolj se lahko nadaljuje med zborovanjem. Stotine vprašanj, ki jih je rodila vojska in ki tvorijo nerazrušljivo celoto, je mogoče rešiti samo pri mirovni konferenci. Mi imamo v svojih rokah obširna sovražnikova ozemlja, sovražnik pa naša. Na morju se sovražnik bori proti nam s tem, da nas je obkolil, a mi proti njemu s podmorskimi čolni. Vse mednarodne pogodbe so raztrgane; posameznih vprašanj ni mogoče ločeno rešiti. Kdor hoče mir, mora tudi govoriti in razpravljati o miru.

Naši vojniki ciljajo vsemu svetu znani. Javno sem izjavil, da vodimo le vsiljeno obrambno vojsko, ki hoče monarhiji dati zavarovan, prost in nemoten razvoj. Jamstvo za obstoj in možnost svojega obstanka moramo dobiti. Kakor hitro se sovražniki odpovedo svojim neizpolnim željam o našem uničenju in kakor hitro bodo pripravljeni razpravljati o miru, ki bo časten zanje in za nas, ni več nobene ovire za pogajanja.

Grof Cerninove besede, ki so mirne, trezne in na nobeno stran žaljive, so govorne avstrijskim narodom iz duše. Mi smo vsak dan za časten mir! Tudi v nepristranskih državah so naredila Cerninova izvajanja zelo dober utis. Upajmo, da izve za nje tudi rusko ljudstvo in jih uvaža.

Tudi voditelj nemške zunanje politike, državni kancelar Bethmann-Hollweg, se je oglašil ter pred

LISTER

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Zahvaljen Bog, ki je celo Galicijo tako bogato oblagodiral s tem, danes pri nas že tako pogrešanim sadom. Po Galiciji so bila v pričetku vojne nepregledna polja samega krompirja. Nikakor niso porabili vsega pridelka za hrano, ampak največ v pridelovanje spirita.

Skoro vsaka gališka vas ima mogočno tovarno za spirit, ali bolje: ogromno žganjarno. Po teh krajih uživajo ljudje žgano pijačo kot pri nas vino ali pivo. Krompirja in žganja vseh vrst smo imeli v prvem vojnem letu dovolj, zastoj ali po prav neznatno nizki ceni.

Moj zgled, kako si s peko krompirja prepoditi dolg čas negotovega čakanja, je začelo posnemati vojaštvo celega polka. V najkrajšem času je plapolalo po našem taborišču vse polno ognjev, vse je kuhalo in peklo.

Skromno zadovoljne volje smo uživali ta božji dar, ko pridrvi v divjih skokih na konju prav v sredino med nas gospod general. O ti šiba božja rdečehlačasta, kako je rohnel, je vpil nad našim polkovnikom, kako vendar more dovoliti toliko ognjev, iz katerih se valijo celi oblaki dima samim Rusom, ki so v bližini, ravno pod nos.

Si lahko mislite, da naš oberst ni povezal ge-

neralskih trdih, dobrih naukov v vrečo pozabnosti in odpuščenja, ampak je potipal s predstojniško besedo mene, izvor in prvi vzrok ognjev, dima in generalskega krega.

Morali smo na povelje pogasiti vse ognje, razbrskati na pol pečeni krompir in razjarjeni polkovnik nas je še ogradil s plotom prepovedi: Nikdo se ne sme niti giniti z mesta! Prisiljeni smo zopet zabudali v sinje nebo in čisti zrak, v resni nevolji in tihih kletvicah nad predstojniško neopravičeno strogostjo.

Kmalu popoldne so pozvali polkovnika in še nekaj štabnih častnikov k diviziji na posvet. Komaj so izginili gospodje moči in zapovedi iz našega vida, že smo tudi mi podrli planke prepovedi o kadečem se ognju, pečenem krompirju in pribitem, mirnem čepenju na zemlji. Gospodov ni bilo zelo dolgo nazaj.

Jaz sem iztaknil v bližini za turškim grčem seljaško selo. Zajezdil sem konja in krenil v vas, da bi se nekoliko razgledal in ušel toči prepovedanih ognjev in bramborov.

V selu je taborilo na stotine vojaštva. Razočaran sem bil v nadi, da dobim tukaj kaj boljšega za pod zob nego je krompirjeva pečenka. Tako brez vsakega plena tudi nisem maral nazaj k tovarišem; kupil sem od žida v zamazanem kaftanu tri gosi. In res, na pol zastoj sem se pobogal z možem; plačal sem za vsako gosjo glavo po tri krone.

Prosil sem še žida, da bi se izpuštil živalmi kri, ker z živo gagajočimi gosmi la ne bi bil rad odjezdil. Pri tej prošnji se je mož postavil po robu in mi prisegel, da še ni nikdar končal kake živali. Ob-

računati sem moral pač sam na kratko z gosjim življenjem. Dragonec mi je posodil sabljo in troje dolgokljunih glav je ostalo na židovskem dvorišču. A brezglave gosi sem pa pritrdil spredaj na sedlo in jezdil tik ob cesti v naš tabor za grčem.

Ostavlil sem zadnje vaše bajte; pa pripelje nasproti gališki kmet visoko naložen voz slame. Ne vem, zakaj sem postal s konjem in gledal za to slamo in kmetom. Mož prievili z vozom korakoma do prvih poslopij v vasi. Tukaj je stopal ob cesti gor in dol priprost pešec z nasajenim bajonetom. Cesarski mož ustavi voznika z brezbriznim vprašanjem:

„Kaj pa vozite, oče?“

Se danes mi zveni seljakov odgovor v ušesih; rekel je:

„Slamo, prošu, pana.“ (Slamo, prosim, gospod!)

Mustačasti bajonetar je skomignil neverjetno z ramo, pridržal kmeta in začel z vso močjo štokati z na puško nasajenim bajonetom po naloženi slami.

Menil sem že, da si je vojak prisemljal v vojni pamet, ko je nekaj človeško bolestno kriknilo tu pod slamo; vojak je prebledel groze ter potegnil izpod slame — sveže okrvavljeni bajonet!

Kot listja in trave se je trenutno nabralo vojaštva krog voza. Kmet je obstal na mestu kot zasajen v zemljo.

Izpod slame pa je še vedno hripavo grgalo; kri je začela curkoma kapljati iz voza na cesto. In razmetali so slamo.

Na sredini je ležalo krčevito nagubanega obraza, zevajoče rane ob rebrah, v zadnjih utripih truplo mladega, ruskega častnika. Bil je to prvi sovra-

nemškimi državnimi zborom izpovedal, da Nemčija želi ruskemu ljudstvu svoboden razvoj in da je pripravljena skleniti z njim mir na častni podlagi za oba naroda. Rekel je: Ne vemo, kako se bodo dogodki razvili, toda mi ostanemo pri svojem načelu, da se ne bomo vmešavali v notranje razmere tujih držav. Zlobno se sedaj širijo vesti, da hoče nemški cesar Rusom uničiti komaj priborjeno svobodo in spraviti carja nazaj. To je laž. Ruski narod naj si svojo hišo uredi sam. Mi si moremo želeli le to, da se Rusija razvije v trdno in varno trdnjavo miru. Če bo preuredba privedla do zopetnega zblizanja narodov, ki sta navezana na dobro sosesčino, tedaj to pozdravljamo z veseljem. Nemčija je veliko trpela pod grehi stare Rusije. Ruski narod, ki prav gotovo ni hotel te vojne, naj se nikar ne boji našega vmešavanja. Zelim le, da bomo z njim čim prej živeli v miru, ki bo zgrajen na častni podlagi za oba naroda.

Po najbolj merodajnih osebah smo Avstrija in Nemčija novi Rusiji poslali glas, da ji želimo prosti razvoj v notranjih razmerah in da smo pripravljeni z njo govoriti o miru, s katerim bomo mi in Rusi zadovoljni.

Dunajsko časopisje je poučeno, da bodo naše države kmalu nanovo in javno ponudile sovražnikom mir. To storijo tem lažje, ker je naš položaj na vseh frontah zelo ugoden.

Velika važnost se pripisuje temu, da sta se naš cesar in cesarica v spremstvu zunanjega ministra grofa Černina odpeljala dne 2. aprila v nemški glavni stan, kjer jih je pričakovala nemška cesarska dvojica z državnim kancelarjem Bethmann-Hollwegom. Znano je in vsi narodi to visoko cenijo, da se naš cesar in cesarica zelo trudita, da bi dala svojim narodom zopet mir.

Želja po državnem zboru

Avstrijsko prebivalstvo si želi vedno močnejše, da se otvori zopet državni zbor in se da njegovim zastopnikom priložnost, povedati o različnih dogodkih v sedanjih časih tudi našemu prebivalstvu. Čeprav nam po nekaterih poročilih, da razamo po različnih vprašanjih, ki se pojavljajo v svetopisnih tudi želja in volja ljudstva, vidimo, da se to leto obsejati na našo željo.

Pravljeno vprašanje postaja vedno težavnejše. Uradi sami čutijo, da jim je treba poslušati tudi mnenje in sodbo ljudske množice, zato si pomagajo s tem, da kličejo ob svojo stran različne posvetovalce. A kaj, ko ti posvetovalci nimajo glede svobodnega govora istih pravic kot poslanci, niti istega stika s celimi okraji in z vsimi plastmi prebivalstva. Zakaj torej segati po nadomestkih, če pa je vsak čas priložnost, sklicati postavodajalne zbornice in tamkaj žni častniki, ki sem ga videl do tedaj v zadnjih izdihljajih.

Gotovo bi se bil žaloigro ogledoval do konca, da se ni blizal odru general v družbi našega polkovnika in častnikov. Važnejše nego prebode ni ruski špijon se mi je vendar le zdeja predstojniška prepoved: Ne smeš se ganiti z mesta! Kaj bi se le bilo z menoj, ko bi bil videl general krvave gosi na mojem sedlu? Pogled na generalove rdeče hlače in na brezglave gosi me je streznil z jednim sunkom iz trenutne omotice. Odplaval sem v galopu na konju v naše taborišče.

Ravno pravočasno sem se obvestil vojaštvo o prihodu obersta, da je pogasilo in razbrskalo svoje ognje. Vrnivši se je polkovnik našel po njegovem mnenju kot hrast nepremično izpolnjeno prepoved: Ne kuri in ne peči krompirja! Gospod nam je še povedal zgodbo o ruskem špijonu in menil, kako predstojniško modro nas je posvaril gospod general pred sovražno nevarnostjo. Čeli polk z menoj vred pa je bil drugega mnenja.

Zakorakali smo naprej. Pot nas je vodila skozi vas, kjer sem bil malo poprej očividec smrti ruskega vojuna. Pri vходу v selo je visel na starikavo grbavi vrbi kmet, ki je vozil na civilnem vozu slamo in sovražnega častnika. Dirnil in ganil me je ta uprav strašni prizor obesa. Bila je pač to tedaj prva viseča žrtev, ki jo je zrla moje oko sedaj mrtvo, malo poprej pa videlo živo.

Proti večeru onega dne smo dosegli železniško postajo na glavni progi Lvon z napisom: Kamienobrod. Od tukaj se je raztegnil polk v polmraku v bojno črto; zakaj sovražnik je bil naznanjen že prav blizu. Čisto v mraku smo dospeli do celemu svetu znanih grodeških ribnikov. Ob železniški progi smo se še pomaknili nekoliko naprej in obstali na povelje na razsežni planjavi. Napenjali smo radovedno pogled v temno noč, prisluškovali nestrpljivo, a od nikoder ni zapeketnil noben strel, povsod v daljavi grobna tišina.

slišati svobodno besedo ljudskih zastopnikov?

Na Dunaju se sedaj vrši izredno zanimiva razprava proti uradnikom depozitne banke, ki je delala pri dobavi za vojaške potrebe nezaslišano velike dobičke. Ljudstvo s strogim očesom zasleduje delovanje zasebnega in bančnega kapitala v sedanjih vojski, opazuje različne brezvestne izkoriščevalce ljudske bede in neusmiljene oderuhe ter želi, da sprav v javnost tudi svoja opazovanja in svoje predloge kako zabraniti škodljive izrasteke sedanjega gospodarskega življenja. Toda to lahko stori samo isti, ki ima svobodno besedo.

Tudi politične pravice avstrijskih narodov zahtevajo pozornih varuhov. Mladi cesar je sicer v svojem prvem oklicu na narode slovesno izjavil, da bo branil vsem narodom v ustavi zajamčene svoboščine in zunanji minister grof Černin se je pretekle dni zadrževal, da bodo narodi monarhije dobili plačilo za svoje junaštvo, vendar nam je vsem znano, da nemške stranke pritiskajo na vlado, naj se nenemškimi narodom prikrasajo njih v ustavi zapisane pravice.

Ako se skliče državni zbor, imeli bodo nenemški avstrijski narodi dovolj jamstva, da se vlada ne bo udala enostranskemu pritisku, ampak da bo ostala vsem narodom pravična in da se Avstrija z zahtevanimi odcepitvami ne bo oslabil napram drugim državam. Poslanci Habsburžanom brezpogojno udanih narodov naj bodo v sedanjih časih močen oklep naši vladarski hiši proti vsem njenim odkritim in prikritim sovražnikom.

Želja po državnem zboru je pač opravičena in dolžnost vlade je, da kmalu ugotovi tej splošni ljudski želji.

Naše žrtve za domovino

Za ranami, dobljenimi na Loberdubu, je dne 17. novembra p. l. umrl v mariborski bolnišnici, spreviden s sv. zakramenti, domobranski vojak 26letni Simon Dajčev, sin mesnega pogrebca Alojzija Dajčev v Mariboru. Padli junak je imel več težkih ran, katerim je po težkih mukah podlegel. Bil je dober in zvest delavec pri kamnoseškem mojstru Kocijančiču. Rajni je bil spoštovan ne samo pri svojih sodelavcih, ampak tudi pri vseh, ki so ga poznali. Na bojišču je bil hraber in neustrašen, v družbi vesel in šaljiv.

Zalostna usoda je zadela Habjaničovo hišo pri Sv. Rupertu v Slov. gor. v Zavrhu. Padel je na bojišču mlad vrli fant, pridnega in poštenega značaja. Bil je še komaj v 20. letu svoje starosti. Cel dan je trpel strašne bolečine. Bil je brez vse pomoči pod milim nebom. Padel je na italijanskem bojišču. Blagi, nepozabni Janez, Bog Ti večni pokoj daj, večna luč Ti sveti naj!

Na Dunaju je umrl v bolnišnici Leopold Perko po dolgi in mučni bolezni. Rajni je bil doma od Sv. Jakoba v Slov. gor. Dal je svoje življenje za cesarja in domovino na oltar. Bil je v najlepši dobi svoje mladosti. Mnogo Marijinih mož in mladeničev smo že izgubili v naši župniji. Naj bo vsem tuja zemlja lahka!

Vsled tega miru sem domneval sovražnika. Se v precejšnji oddaljenosti in legel sem s tovariši v red na zemljo. Nočili smo pod milim nebom, na golih tleh, brez odej, v septemski noči od 7. na 8. Pri lesketu zvezd in luninem svitu sem trdno spal, in se le občutil mraz, ko me je zbudil okoli 3. ure v jutro stotnik Franel in me pozval:

„Primojdu, vstani in pridi pogledat, kakšne strelske jake sem izkopal s pionirji za naš polk!“ Jutranje jesenski mraz me je potresal vzbujenega iz trdega spanja, ko sem stopal za tovarišem do one dolge grabe, ki jo je nazval bahavo neprodin strelski jarek. To je bila prva strelska graba, ki sem jo videl do tedaj na bojnem polju. Še meni, neku v tej stroki, se je dozdevala tako plitva in nerodna, da sem omenil prijatelju:

„Iz te dolbine, ki se pogloblja komaj do kolen s kosmato vejo, kaj se le z grozno artilerijsko šibo.“

Franel je bil radi te opazke na debelo užaljen in me imenoval nevednega blebetaveca, ki je doslej uganjal le hribovske kozle, sedaj pa se drzne gragajče ošvrkniti bojno tehnično izobraženega strokovnjaka. Moštvo je res počenilo v to nerodno prvo strelsko grabo in čakali smo napeto vsi, odkod da bo prihrul nad nas sovražnik.

Vzhodno nebesno obzorje so ošvignili v dolgih, krvavoredeh pramenih prvi žarki vzhajajočega solnca, oznanjujoč prihod jutra, začetek velikega Marijinega praznika, dne 8. septembra. Pripeljala se je korakoma na nebesni obok ognjevita solnčna obla in razsvetlila v jutranji zarji plan, bojno polje pri svetovoznanem Grodeku. To jutro je bilo čarobno lepo, res naravno rajsko oznanilo praznika, rojstnega dne nebeske in zemeljske Kraljice. Pred nami je zaplaval v objemu jutranjega solnca rodovitna, galska ravan, le tupatam posuta s kakim vidnim selom, pritlikavim drevjem.

Kljub popolnemu svitu je vladala, nas mamila in zibala v negotovost nemoteno tišina. Niti jeden strel se ni oglasil. Artilerijsko peklenško žrelo je še bilo zaprto. Gledal sem moštvo, kako se je pobožno

Iz italijanskega bojišča se nam poroča: V taborišču je pri snaženju konj Peter Klemenc popravljal kamenje, a ni slutil, da se nahaja tamkaj ročna granata, ki se je v trenutku razpočila, mu raztrgala pest desne roke, ranila levo roko, glavo in prsa. Navzoč je bil tudi Ludovik Dolajš od Sv. Jakoba v Slov. gor. in drugi, ki so mu takoj priskočili na pomoč in ga nesli v bližnjo sanitetno postajo. Revez je v nekaterih dneh v plajski bolnišnici vsled ran umrl. Bil je mirnega značaja. Bodi mu Bog milostljiv! Zapušča v Mali Mislinji pri Slov. Gradcu ženo in pet malih otročičev. Nesreča se je zgodila dne 25. februarja.

Umrl je v bolnišnici v Dunajskem Novem Mestu Vincenc Cerjak, doma v Dolanji vasi pri Vidmu na Stajerskem. Podlegel je bolezni, dobljeni pri vojaki. To je že druga vojna žrtev iz te rodovine. Njegov brat Mihael, gimnazist, je padel dne 22. junija 1915 na laški fronti pri Trbižu.

Iz St. Ožbaltia pri Trojanah se nam poroča: Med žrtve za domovino je prištel tudi organist in zasebni učitelj Jurij Florjanc, star 42 let. Izdihnil je svojo blago dušo dne 9. februarja 1917 na Dunaju. Umrl je po hudih operacijah, katere so bile potrebne radi bolezni, ki si jo je nakopal po hudem prehlajenju pri vojaki. Rajni je bil vzgleden mož, pri župljanih zelo priljubljen. Tukaj je preživel srečnih 18 let. Obžalovan je od cele župnije, posebno od šolske mladine, katera ga močno pogreša. Bil je zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja“ že čez 20 let. Priporoča se v blag spomin in molitev. Naj mu povrne vse storjene dobrote večni Bog!

Na primorski fronti je padel dne 6. februarja 25letni mladenič Srečko Mikuž, doma iz Ernovca pri Spielfeldu. Bil je junak prve vrste. Bojeval se je na srbskem, ruskem, rumunskem, macedonskem, albanskem in italijanskem bojišču. Dvakrat je prišel v vjetništvo, a se je vsakokrat srečno rešil. Za časa karpatskih bojev je prišel pri Dukli v rusko vjetništvo. Ponoči pa je drzno napadel rusko stražo 3 mož, dva je s kolom ubil, tretji pa je sam prosil milosti. Rusom je odvzel orožje in je nato s tremi drugimi tovariši po dvadnevni blodnji in velikih težavah utekel vjetništvu. Cel dan je bil skrit pod nekim mostom in je tičal do pasu v vodi. Zadnji dan pred rešitvijo so naši trije junaki morali prebiti rusko črto. Izbrali so si najkrajšo pot skozi neki gozdi in sicer v trdi noči. Srečno so prišli do prednje ruske stražnice, kjer je počivalo 24 Rusov. Mikuž je napadel stražujočega vojaka, ga s puškinim kopitom pobil na tla in nato vjel ostalih 23 Rusov. Slučaj je hotel, da je prišel z vjetimi Rusi naravnost k svoji četi. Mikuž je dobil veliko zlato kolajno in 200 K. Tudi na italijanskem bojišču se je izredno hrabro obnašal. Udeležil se je od začetka vojske do njegove smrti 18 napadov z bodali ali jurišev, a se vsakokrat ga je varovala Marija, kateri se je vedno priporočal. Dne 6. februarja ravno opoldne je prišel v taborišče, kjer je bil Mikuž, težka italijanska krogla, ki je zadela našega junaka tako nesrečno, da je bil pri priči mrtve. Padlega so dišile zlata, 2 srebrni in bronasta hrabrostna kolajna. Dasi ravno med samimi Nemci, vendar je ostal vedno zvest sin svoje slovenske matere.

Vsem padlim slovenskim junakom svetila večna luč!

križalo pri spominu na Marijin praznik; tudi moja duša je zakrtila nad ravan do nebes po tolažbo in pomoč. Solnce nas je že občutno peklo pri prežanju na sovražnika, ko je došlo povelje za naskok na bližnjo vas Minjow, kjer se skriva sovražnik. Zravenal se je polk v prvih strelskih grabah in pomaknil korakoma v ravan.

Z našimi prvimi stopinjami na plan se je zapričela najbolj krvava in največja bitka, ki se je bila kedaj med človeštvom na zemlji — bitka pri Grodeku. Vsak, ki se je udeležil tega orjaško krvavega spopada, mi bo priredil, da nekaj tako vnebovpijoče krutega se ne bo doigralo več na bojnem polju, ako tudi trpi svetovna vojna še nekaj let. Zakaj pa ne? Bila je to zadnja borba na tej svetovni klavnici, kjer se je streljalo, bilo in ruvalo med seboj na odprti planjavi z modernim orožjem, a še brez jarkov in zakopov od naše strani. Artilerija in strojnica so imeli viden ter odprti cilj. Mislim tudi, da nobena bitka doslej ni zahtevala in požrla toliko mladeniško, možko in vojaško krepih ter zdravih žrtev nego ta. Skozi stoletja se bo pisalo, štalo in učilo o človeško požrešnem grodeškem zmaju, ki je prišel svojo krvavo pojedino dne 8. septembra leta 1914.

Pred nami je bila že omenjena vas Minjow. Polk je dobil nalog: Sovražnika naskočiti in mu iztrgati selo! Med nami in vasio se je razprostirala kot miza gladko ravna plan brez vsakega najmanjšega kritja. Nekoliko varnosti je nudila jedino le železniška proga, ki vodi mimo sela in se dviga kak meter nad grodeško planoto.

Komaj je sovražnik zapazil v solnčnem svitu naš naval in naskok, obsul je napadalce s šrapneli in z granatami vseh velikosti. Pokalo, grmelo, žvižgalo in tulilo je po zraku, eksplodiralo nad glavami, udarjalo pred, za nami ter med naše vrste. Mislim, da na sodni dan ne more biti hujše in strašnejše, nego je bil ta sovražni artilerijski ogenj, ki nas je s peklenško šibo udrihal, dokler se nismo približali vasi.

(Dalje prih.)